

TIEDOTE 13.5.2015

TORNION JA HAAPARANNAN TULVARISKIEN HALLINTAA SUUNNITELLAAN YHTEISTYÖSSÄ

Tornio ja Haaparanta ovat kumpikin merkittäviä tulvariskialueita. Tulvavahinkojen torjumiseksi Tornionjoelle ja Haaparannan kunnalle on laadittu erilliset riskienhallintasuunnitelmat Suomessa ja Ruotsissa. Tornionjoen suunnitelma tehtiin Lapin Ely-keskuksessa ja Haaparannan kunnan suunnitelma Norrbottenin lääninhallituksessa. Ruotsissa vastuu suunnitelmista on yhteiskuntasuojelu- ja valmiusviranomaisella (MSB).

EU on vuonna 2007 antanut direktiivin tulvariskien arvioinnista ja hallinnasta, joka ohjaa jäsenmaita. Tarkoitus on vähentää tulvista aiheutuvia haitallisia vaikutuksia ja suojella ihmisten terveyttä, taloudellista toimintaa, ympäristöä ja kulttuuriperintöä. Direktiivin mukaan tulvariskien hallinnasta on neuvoteltava yli kansallisten rajojen.

Tulvasuunnittelutyö tehdään kuuden vuoden suunnittelujaksoissa. Suomessa laki tulvariskien hallinnasta (620/2010) edellyttää tulvariskien hallintasuunnitelmien laatimista niille vesistöalueilla, joille on nimetty yksi tai useampi merkittävä tulvariskialue. Maa- ja metsätalousministeriö nimesi Tornion kaupungin merkittäväksi tulvariskialueeksi vuonna 2011.

Suomen ja Ruotsin välisen rajajokisopimuksen (91/2010) 2§:n mukaan vesienhoitoalueen ohjelmat, suunnitelmat ja toimenpiteet tulee sovittaa yhteen. Tulva- ja ympäristövahinkojen torjunta sisältyy samaan rajasopimuksen artiklaan.

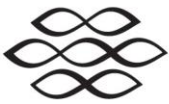
Rajajokisopimuksen 4§:n mukaan sopimuspuolten viranomaiset ovat keskenään yhteistyössä pyrkien siihen, että yhteisiä ohjelmia ja suunnitelmia laaditaan. Lisäksi sopimuksen 10§:n mukaan rajajokikomission tulee vahvistaa tai hylätä ehdotukset vesienhoitoaluetta koskeviksi ohjelmiksi tai suunnitelmiksi.

- Yhteistyötä hankaloitti alussa Ruotsin ja Suomen suunnittelun erilainen aikataulutus, Suomessa suunnitelman laadinta aloitettiin aikaisemmin kuin Ruotsissa, näin ei päästy heti alkuun tekemään suunnittelua yhteistyössä. On ollut kuitenkin mukava huomata, että yhteistyö on käynnistynyt hyvin. Molempien maiden tulvariskien hallintasuunnitelmat ovat pienistä kansallisista eroista huolimatta samankaltaisia, eivätkä suunnitelmat ole ristiriidassa keskenään, toteavat vesistöinsinööri Anna Kurkela ja vesistöinsinööri Juha-Petri Kämäräinen Lapin ELY-keskuksesta.

Suunnitelmissa näkyy kansallisia eroja tavoitteissa ja tulvaskenaarioissa, sekä pienempiä eroja painopistealueiden määrittelyssä, joskin nämä kattavat jokseenkin samat aihealueet. Toimenpiteiden luokittelut vastaavat toisiaan.

Rajajokikomissio toteaa, että rajajokisopimus ja sen edellyttämän yhteistyön merkitys tulvariskien hallintasuunnitelmien yhteensovittamisessa tulee näkyä lopullisissa suunnitelmissa, kuin myös rajajokisopimuksessa kansallisilta viranomaisilta edellytetty käytännön yhteistyö.

- Yhteistyön ansiosta vaihdamme tietoja maiden välillä, mikä vahvistaa sitä työtä, jolla voidaan ehkäistä tulvia ja käsitellä tulvatilanteita, sanovat yhteiskuntasuojelun päällikkö Karin Börjesson sekä suunnitelman esittelijä Emmelie Berg Johansson. Molemmat työskentelevät Norrbottenin lääninhallituksessa.

Lapin ELY-keskus, Norrbottenin lääninhallitus, MSB, Lapin pelastuslaitos, Haaparannan kunta, Tornion kaupunki ja suomalais-ruotsalainen rajajokikomissio ovat järjestäneet yhteisiä kokouksia tietojen vaihtamiseksi ja suunnittelun yhteensovittamiseksi vuosien 2013-2015 aikana. Suomen ja Ruotsin suunnitelmien laatijoiden ja komission välillä on välitetty aktiivisesti tietoa valmistelun aikana. Yhteistyö suomalaisten ja ruotsalaisten alueellisten viranomaisten kanssa on toiminut hyvin. Paikallisella tasolla osallistuminen rajan ylittäviin tulvariskien hallintaa koskeviin kokouksiin ja –kuulemismenettelyihin on ollut ajoittain heikompaa.

- Rajajokikomissio on tärkeä linkki yhteistyön sujuvuuden kannalta, kertoo Anna Kurkela.

Rajanylittäviä kysymyksiä ovat mm. Suensaaren pohjoisen tulvavallin korotus (mukana sekä Haaparannan että Tornionjoen suunnitelmassa) ja esim. mahdollisuuksien kartoittaminen juomaveden toimittamiseksi Haaparannalle Tornion verkostosta (Haaparannan suunnitelmassa), jotta puhtaan juomaveden saanti Haaparannalla kunnan pintavesilähteen eli Tornionjoen tulvatilanteessa voidaan turvata. On syytä myös yhteistyössä käydä läpi valvontatoimet Haaparannan jätevedenpuhdistamon toiminnan turvaamiseksi tulvatilanteessa. Haaparannan puhdistamossa käsitellään sekä Haaparannan että Tornion yhdyskuntajätevedet.

Suomalais-ruotsalainen rajajokikomissio hyväksyi näillä huomioilla ehdotukset Tornion ja Haaparannan tulvariskien hallintasuunnitelmiksi.

-Yhteistyö on ollut opettavaista ja sen toivotaan jatkuvan ja tiivistyvän Tornionjoen vesistöä koskevissa kysymyksissä. Yhteistyöstä saadaan puolin ja toisin uusia näkemyksiä asioihin ja voidaan ottaa oppia toisen maan toimintatavoista, toteaa Anna Kurkela ja Juha-Petri Kämäräinen ELY-keskuksesta.

Ajantasaiset vesitilanteet, virtaamat ja tulvaennusteet

Suomi:

<http://www.ymparisto.fi/vesitilanne>

<http://ilmatiiteenlaitos.fi/tulvakeskus>

Ruotsi:

<http://vattenweb.smhi.se/hydronu/>

<http://www.smhi.se/vadret/vadret-i-sverige/varningar>

Lisätiedot:

Virve Sallialmi

Suomalais-ruotsalainen rajajokikomissio

Puh. +358 40 526 1106

Tel. +46 922 616 80